

Vrienden van het Natres Museum

Interessante informatie:

- De thema-expositie over de Vrijwillige Landstormkorpsen zal als gevolg van een paar maal ongewilde sluitingen van ons museum dit jaar worden verlengd tot november 2002. Deze ongewilde sluitingen hadden te maken met de heersende mond- en klauwzeer en de terroristische aanslagen in Amerika en haar gevolgen.

In dit nummer:

Van de voorzitter	1
De Euro komt er aan.....	1
De Nekaf jeep ...een onverwoestba-	2
Ons Museum door de jaren heen	3
Nogmaals de adreswijziging	4
Ontstaan van de militaire musea van de KL	4

Van de voorzitter van de Museumcommissie..... een terugblik.

Het jaar 2001 zit er bijna op. We kunnen weer terugkijken op een geslaagd jaar. Dit voorjaar hebben we de thema-expositie "De Vrijwillige Landstormkorpsen" geopend. Deze gaat met name over de BVL (Bijzondere Vrijwillige Landstorm). Die was opgericht in 1919 en bestond uit 19 korpsen verdeeld over ons land. Daarnaast bestonden de korpsen Motordienst, Vaartuigendienst, Spoorwegdienst, Luchtwachtdienst en Luchtafweerdienst.

De Landstormkorpsen vervulden in de meidagen van 1940 een actieve rol in de strijd tegen de invallende vijand o.a. bij Ypenburg, Den Haag, Rotterdam en Kornwerderzand. In juli 1940 werden al deze korpsen door de vijand opgeheven.

De expositie zou te bezichtigen zijn tot 1 november 2001. Door mond- en klauwzeer en de gebeurtenissen in de Verenigde Staten op 11 september j.l. is ons museum echter geruime tijd voor het publiek gesloten geweest.

Te weinig mensen hebben kennis kunnen nemen van de tentoonstelling, zodat besloten is de sluiting ervan uit te stellen tot 1 november 2002. Dit jaar hebben we zo'n 3.000 bezoekers mogen verwelkomen, met veelal enthousiaste reacties. Dank zij onze vrijwilligers kunnen we de zaak goed draaiende houden.

De Korpscommandant, Kolonel G. Pastoor, heeft enkele malen met een groep collega militairen een bezoek gebracht aan ons museum om daarmee ons Korps te verduidelijken. Dit voorjaar was dat met de Vereniging van Infanterie Officieren afdeling Oost en op 20 oktober j.l. met topkader uit het Leger. Zij konden tijdens de Landelijke Schietwedstrijden voor de Nationale Reserve tevens zien hoe onze Cie'n enthousiast streden en inzet toonden als ook de operationeelstelling van de vijf nieuwe Bataljons: 10 Assen, 20 Den Haag, 30 Oirschot, 40 Schaarsbergen (Harderwijk), 50 Amersfoort (Utrecht), met respectievelijk 2,4,5,4 en 2 Cie'n. In totaal ca. 2.800 militairen.

De Natres heeft weer veel ondersteuning kunnen verlenen, o.a. tijdens de heersende mond- en klauwzeercrisis.

We staan er goed op, ons museum op het ISK vervult een waardevolle centrale rol, waar militairen elkaar kunnen treffen en waar onze historie en traditie gekoesterd worden. Al onze vrijwilligers bedankt voor hun inzet, onze vrienden bedankt voor hun ondersteuning. Een ieder fijne feestdagen en een goede gezondheid toegewenst en u allen het beste voor de toekomst.

Maj A. Westra
Vz. Museumcommissie

De Euro komt er aan....

Bovenstaande slogan is de laatste maanden door vele instanties herhaaldelijk over u uitgestort. Wij vinden dat wij als NATRES MUSEUM hierbij niet achter kunnen blijven.

Met de komst van de Euro per 01 januari 2002 wijzigt nl. per diezelfde datum ook het bedrag van uw bijdrage aan het NATRES MUSEUM.

Formeel zou vanaf 01 januari van het komende jaar de jaarlijkse bijdrage € 6,81 moeten bedragen, maar dat is voor onze penningmeester een wat onhandig bedrag om mee te werken. Zonder uw tegenbericht nemen wij aan dat u zich kunt conformeren aan een bedrag van € 7,00 per kalenderjaar.

Dit bedrag wordt vanaf 01 januari 2002 gehanteerd als zijnde de minimale bijdrage. Voor een aantal leden die tot nu toe f 10,— betaalden zal het bedrag worden aangepast aan het nieuwe minimum bedrag

In de loop van het komende jaar zal de bijdrage op de gebruikelijke wijze van uw (post) bankrekening worden afgeschreven.

De Nekaf jeep, een onverwoestbare.....

Vanaf 1945 beschikte ons leger over een veelheid van voertuigen afkomstig uit de depots van de Tweede Wereldoorlog, die na de bevrijding hier zijn achtergebleven. Vooral in de eerste jaren is van deze voertuigen dankbaar gebruik gemaakt. Toch ontstond er op een gegeven moment behoefte enige ordening in die rijke schakering aan te brengen. We schrijven 1953. Een groot aantal typen van deze voertuigen was aan vervanging toe. Zo ook de toenmalige jeep, waarop we ons in dit artikel verder zullen richten. Op dat moment beschikten we over zoals hij officieel heet de "Manschappenauto Willys, 1/4 ton, 4x4, 24 V, jeep". Een Amerikaans product. Naast de Willys jeep bestond er ook de "Ford" jeep. Bij Ford in Amerika was dezelfde jeep in coproductie.

In ons eigen land was de DAF-fabriek intussen al bezig een vervanger voor de jeep te ontwerpen. Dat werd de "Manschappenauto DAF YA 054, 1/4 ton, 4x4, jeep". Van de zijde van het leger (Ministerie van Oorlog) was er wel belangstelling voor dit geavanceerd ontwerp, maar de aankoopprijs vond men te hoog in vergelijking met andere aanbieders. De keuze viel uiteindelijk op de alom beroemde Nekaf jeep. (Jeep is een afgesleten uitspraak van de Engelse afkorting G.P.C., wat general purpose car betekent), (Nekaf is de afkorting van Nederlandse Kaiser-Frazer Fabrieken, waar de jeep werd geassembleerd).

De speciale aandacht voor de Nekaf-jeep is vanwege het feit dat dit het eerste organieke voertuig was hetwelk bij de Nationale Reserve in gebruik kwam. Dat was eind jaren zeventig. Gedurende ruim twintig jaar heeft dit voertuig de Natres trouw gediend en is opgevolgd door de nu in gebruik zijnde MB. Maar ook aandacht voor dit voertuig omdat er een Nekaf met aanhangwagen in het bezit is van het museum. Een schenking verkregen door de inspanning van LKol Winter van de Traditiecommissie Krijgsmacht.

De officiële benaming van de Nekaf is "Vrachtauto, M38A1, 1/4 ton, 4x4, 24V". Een eerste order van 4.000 stuks werd in 1953 geplaatst bij de Willys Overland Fabrieken in Toledo, Ohio, USA. De aannemer voor assemblage van deze order was de Nederlandse Kaiser-Frazer Fabrieken NV te Rotterdam. De eerste jeep kwam op 28 mei 1955 de fabriek uitrollen, in welk jaar tevens de eerste Nekafs de landmacht binnenstroonden. De assemblage werd opgevoerd tot 55 stuks per week. Later is als onderaannemer nog opgetreden de Fa. Kemper en Van Twist te Dordrecht. Hier zijn ook enkele duizenden exemplaren gebouwd.

De Willys Overland Fabrieken leverden voor deze grote order de onderdelen voor assemblage. Nederlandse leveranciers mochten alleen de banden (Vredestein) en accu's (Varta) leveren. Een vervolgorde werd in 1956 geplaatst. De Nekaf werd niet alleen voor de landmacht maar nu ook voor de andere krijgsmachtonderdelen aangekocht. De Nederlandse industrie werd bij deze vervolgorde meer en meer betrokken en mocht uiteindelijk 24% van de benodigde onderdelen leveren. Dit had gevolgen voor de fabricageprijs. Die liep hierdoor op tot meer dan 12.500 gulden per voertuig. Ter vergelijking: de zo populair geworden VW-kever kostte in die tijd nieuw ca. 4.750 gulden.

De Nekaf jeep is nagenoeg gelijk aan zijn in Toledo USA gebouwde familie. Er moesten op grond van het wegverkeersreglement een paar kleine aanpassingen plaatsvinden. Deze aanpassingen behelsden het monteren van een extra richtingaanwijzer aan beide zijanten van het voertuig en aan de zijanten en achterzijde reflectoren.

In totaal zijn er, tot in 1958 de productie werd beëindigd, ongeveer 7300 Nekafs door het Nederlandse leger afgenomen. Medio 1960 zijn de Nekafs bij de parate eenheden vervangen door de DKW Munga. Dit was echter geen succes. De Munga was binnen de geplande 10 jaar versleten. De Nekaf is toen teruggehaald uit de Mob-complexen om eind jaren 70 vervangen te worden door de Landrover. Bij sommige eenheden van de Natres hebben de Nekafs zelfs de Landrover overleefd om hier vervangen te worden door de Mercedes-Benz G-serie.

In 2000 zijn de laatste Nekafs via Domeinen verkocht. Vijf en veertig jaar deed de jeep dienst in ons leger. Vele dienstplichtigen hebben op dit voertuig hun rijbewijs gehaald. Velen hebben aan dit robuuste vierwiel aangedreven voertuig goede herinneringen. Het is dan ook geen wonder dat je vaak nog een prachtig gerestaureerd en perfect onderhouden exemplaar langs de weg ziet.

Als krachtbron fungeert de unieke 4-cilinder Willys Overland Hurricane benzinemotor, die een vermogen heeft van 53 KW of omgerekend 72 pk.

Als gemiddeld brandstofverbruik wordt 1 liter benzine op 5 kilometer opgegeven, bij een actieradius van 300 kilometer. De Nekaf leverde bijzondere prestaties. Hij haalt een maximumsnelheid van 96 kilometer per uur. Met zijn tussenbak in laag geschakeld, beklimt hij hellingen tot 69 %. De maximumsnelheid in het terrein bedraagt 38 kilometer per uur. Zonder hulpmiddelen kan hij

“....
Manschappenauto
....”
twintig jaar de
Natres trouw
gediend....”

“.... In 2000
zijn.... de laatste
via Domeinen
verkocht”

door 75 cm diep water rijden. Met een speciale "doorwaad-kit" (die overigens weinig is gebruikt) kon hij door 1,90 meter diep water gaan.

In zijn standaard uitvoering biedt de Nekaf plaats aan 4 personen. Het laadvermogen op de weg bedraagt 545 kilogram en in het terrein is hij in staat om 368 kilogram door zand en modder te sleuren. Het laadvermogen kan vergroot worden door een echte jeep aanhanger aan te koppelen. Ook deze aanhanger is van Nederlandse origine. De aanhangers werden onder andere gemaakt bij Pennock in Den Haag en Polynorm te Baarn. De landmacht beschikte ook over originele Bantam aanhangers.

Het Nederlandse leger gebruikte de Nekaf voor algemene doeleinden. Hij werd ingezet voor koeriersdiensten, verkenningen en het onderhouden van verbindingen. Een aantal deed dienst als ambulance en brandweerwagen. Incidenteel werd de Nekaf gebruikt voor andere speciale doelen, hij werd dan uitgerust met een .30 mitrailleur, TLV of TOW lanceerinrichting. Afhankelijk van de toepassing kan de Nekaf van een canvas dak worden voorzien, eventueel aangevuld met deuren.

Voor de geïnteresseerden nog wat technische specificaties:

Benaming: Vrachtauto M38A1, 1/4 ton, 4x4, 24 V, (Nekaf).

Leeg Gewicht: 1200 kg
 Laadvermogen: 544 kg weg, 363 kg terrein
 Lengte: 3,51 m
 Breedte: 1,55 m
 Hoogte: 1,90 m (knock-down 1,44 m)

Verbruik: ongeveer 1 liter per 5 km

Motor: Willys Overland "Hurricane"
 Type: 4 cilinder benzine F-kop (kop-zijklep)
 Vermogen: 53 kW oftewel 72 pk bij 4000 rpm
 Koppel: 155 Nm bij 2000 rpm

Ons Museum door de jaren heen

De MKZ crisis heeft ook voor het NATRES MUSEUM voor wat problemen gezorgd. Door allerlei beperkende maatregelen was het soms niet mogelijk voor particulieren om het terrein van het ISK te betreden. Gedurende een aantal weken deed het ISK dienst als uitvalsbasis van de controle-ploegen die op de Veluwe - hun weinig te benijden - werk moesten doen. Een aantal van ons zal zeker nog eens teruggedacht hebben aan de periode dat personeel van het Korps Nationale Reserve werd ingezet bij de bestrijding van de varkenspest.

Niet alleen particulieren werden tijdens de MKZ perikelen van het ISK geweerd, ook het militaire oefenprogramma op en rond het ISK en de schietbanen werd stopgezet.

En op het moment dat dit stukje voor de nieuwsbrief geschreven wordt, zijn er (al) weer beperkende maatregelen getroffen. Ditmaal veroorzaakt door de oorlogshandelingen in Afghanistan. Toch is het niet helemaal kommer en kwel. Want op die tijden dat toegang tot de musea van het ISK wel mogelijk was, mochten wij ons verheugen op een t.o.v. het voorgaande jaar stijgend aantal bezoekers.

Omdat de ons opgelegde beperkingen ook van invloed zijn geweest op de bezoekers aan de thema-expositie over de Vrijwillige Landstormkorpsen is besloten om de openstelling van deze expositie te verlengen tot november 2002.

Vanaf het komende jaar zullen mogelijke beperkingen met betrekking tot de toegang van het ISK minder van invloed zijn voor de bezoekers aan het Museumpark en dus ook aan het NATRES MUSEUM.

Onlangs is de bewaking van het ISK verhuisd naar een nieuwe locatie. Hierdoor kan de verbouwing van het oude wachtgebouw van start gaan. Als alle plannen doorgaan zal het exterieur van het wachtgebouw in zijn oude stijl teruggebracht worden. Hoe het er binnen uit gaat zien is nog niet helemaal duidelijk. Gedacht wordt aan o.a. een informatiecentrum en wat kantoor- en vergaderruimten. Wij houden u op de hoogte.

Het wachten is nu nog op de ingebruikname van de spoorlijn die door het hele Museumpark komt te lopen. Nog even en u kunt voor de deur van het NATRES MUSEUM bij het gelijknamige station(netje) uitstappen.

*"...aanhanger.....
 van Nederlandse
 origine....."*

*"....
 ...1 liter per 5 km
 ..."*

*".....MKZ
 perikelen....."*

*".....
 Oorlogshandelingen
 in
 Afghanistan...."*

MUSEUM KORPS NATIONALE RESERVE

*Vrienden van het Natres
Museum*

Redactie Nieuwsbrief

Bezoekadres:
Otterloseweg 5, 6732 BR Harskamp.

Correspondentieadres:
Museum Korps Natres
MPC 41 C,
Postbus 9,
6732 ZG Harskamp.

Telefoonnr. 0318—454126 of 454124

E-mail (tijdelijk):
a.dorrestijn@chello.nl

DOOR VRIJWILLIGE INZET WEERBAAR

Nogmaals de Adreswijziging

Velen maken nog gebruik van het oude adres.
Richt uw correspondentie vanaf heden aan:
MUSEUM KORPS NATRES
MPC 41C
Postbus 9
6732 ZG Harskamp.

Als u verhuist vernemen we dat ook graag!

De leden van het bestuur en medewerkers van het museum wensen u en de uwen fijne kerstdagen en een gelukkig en voorspoe- dig 2002.

De thema-expositie over de Vrijwillige Landstormkorpsen is verlengd tot november 2002. Maak kennis met de voorgangers van de N R. Een noodzaak voor de actieve Natresser!

Ontstaan van de Militaire Musea van de KL

Al enkele eeuwen teug zijn er spontaan militaire verzamelingen ontstaan. Eén daarvan, een artillerieverzameling in Kasteel Doorwerth bij Arnhem, was een particulier initiatief van Luitenant F.A. Hoefer. Deze collectie zou uitgroeien tot die van het huidige Legermuseum. Dit kwam omdat in 1920 de toen 68-jarige Hoefer zijn collectie aan het ministerie van Oorlog aanbood, in ruil voor een jaarlijkse subsidie. De gevraagde subsidie werd tijdelijk toegekend, maar het ministerie nam de zorg voor de collectie niet over. Pas in 1927, na een onderzoek van een Rijkscommissie, besloot het ministerie van Oorlog structureel een jaarlijkse subsidie te geven, mits het museum geen deel zou gaan uitmaken van de organisatie en de zorg voor de collectie door een stichting zou worden gedra- gen. Vanaf 1997 werd de bekostiging door Defensie gegaran- deerd.

De collectie van het huidige Museum Bronbeek ontstond in de vorige eeuw. Het Koninklijk Huis en de ministeries van Koloni- en Oorlog legden hiervoor de basis. De collectie is in de loop der jaren verder opgebouwd uit schenkingen en bruikle- nen van de bewoners en oud-bewoners van het tehuis, diver- se stichtingen en organisaties uit de Indische gemeenschap, particulieren en andere musea.

De meeste van de nu bekende Historische verzamelingen werden eerst na de Tweede Wereldoorlog geformaliseerd. Een verzameling van hun bezit was er bij de eenheden veelal wel. Veel daarvan is door (oud)militairen of andere relaties geschonken, of is door de vereniging van wapen- of dienstvak verworven. Maar ook veel is de afgelopen decennia verloren gegaan. Men werd zich bewust van het culturele verlies dat dit inhield. Bovendien leerde men uit internationale contacten, hoeveel waarde traditie en korpsbinding voor militaire eenhe- den hebben. Het erfgoed speelt daarin een essentiële rol. Dat leidde er toe dat in 1958 minister ir. C.Staf stelde dat het Le- germuseum dé plaats was waar voorwerpen van militaire aard moesten worden bewaard en tentoongesteld. De minister was echter ook overtuigd van het nut om hen die dienden bij de wapens en dienstvakken op de hoogte te stellen van de eigen geschiedenis en tradities. Er moest aan een paar voorwaar- den worden voldaan. (1) de verzameling mocht uitsluitend be- staan uit voorwerpen van specifieke waarde voor de desbe- treffende eenheid, (2) het moest van een omvang en gehalte zijn dat onderbrenging in een leslokaal, mess of kantine niet (meer) mogelijk was, en (3) er moest een financiële basis aan- wezig zijn voor de instandhouding van de verzameling. Werd hieraan voldaan dan werd ruimte beschikbaar gesteld en kwa- men kosten van verwarming en verlichting voor rekening van het Rijk. In 1969 werd dit beleid verder geformaliseerd door te stellen dat beheer, inrichting en onderhoud in handen dienden te zijn van een Stichting. Korpsen die nog geen verzameling hadden werd aangemoedigd zo'n verzameling aan te leggen. Vanaf dat moment zijn de verzamelingen gegroeid en uitge- breid. Professionalisering deed zijn intrede. De oorspronkelijke randvoorwaarde, gericht op eigen wapen of dienstvak, werd in vele gevallen overschreden. Men ging zich openstellen voor andere doelgroepen: publiek dat in de KL geïnteresseerd is, oud-dienstplichtigen en oud-beroepsmilitairen, hun familie en veteranen. Dit alles wordt tot op heden van harte ondersteund door commandanten tot op het hoogste niveau.